

Naschrift

Dat dit artikel in het septembernummer verschijnt is niet toevallig. De laatste maanden van het jaar zijn namelijk de periode bij uitstek voor het tref-
fen van maanvis (eigenlijk de gehele tweede helft van het jaar) en braam (bijna uitsluitend novem-
ver en december) aan onze kust. Het is meteen een oproep om eens extra op die soorten te letten. Van de twee spoelt de braam nog het frekwentst aan. Voor maanvis zouden eigenlijk zoveel mogelijk kust-
vissers moeten aangesproken worden.
Hou je me op de hoogte van je vondsten?
Beste dank.

Cootveld 3
B-9131 Beervelde

Tepelhorens in het aquarium. - R. Vanwalleghem.

Sinds enkele maanden behoort de tepelhoren (*Lunatia catena* Da Costa, 1778) tot de standvastige bewo-
ners van mijn aquarium. Van tijd tot tijd wordt deze soort gevangen door de Oostendse kustvisserij en sporadisch wordt ze zelfs te koop aangeboden aan de 'Vistrap'.

Enkele exemplaren werden in mijn aquarium gebracht, en vormden tot nu toe geen enkel probleem qua verzorging of voeding. Spijtig genoeg is er gedurende de dag weinig of niets van ze te zien: de dieren zijn steeds ingegraven in het zand. 's Nachts kruipen ze meestal actief rond, en dan blijken het werkelijk prachtige dieren te zijn. Voor buitenstaanders is het steeds verwonderlijk dat zo'n grote dieren zich volledig kunnen terugtrekken in een relatief kleine schelp. Eens het operculum op zijn

plaats is het slakkehuis volledig afgesloten. Regelmatig kruipen de tepelhorens verticaal langs de ruiten omhoog, doch eens het wateroppervlak bereikt laten ze zich zonder meer vallen.

Verschillende soorten tweekleppigen zijn steeds in het aquarium aanwezig, zodat de tepelhorens een zekere voedselkeuze hebben. Ik vond verscheidene *Spisula solida* met een typisch konisch boorgat in het gebied van de umbo. Het is niet zeker dat ieder aangevallen tweekleppige onmiddellijk als slachtoffer valt: een *Spisula* vertoonde zelfs drie verschillende boorgaten, waarvan slechts één effectief de schelp doorboord had. Ook een levende kokkel (*Cerastoderma edule*) werd aange troffen met een onvolledig boorgat. Eigenaardig genoeg vond ik ook een dode *Littorina littorea* met een onvolledig boorgat op ongeveer één cm van de lip. De grootste doodsoorzaak van *Littorina*'s in mijn aquarium is wanneer ze op hun 'rug' terecht komen in het zand. Met hun voet trachten de dieren zich om te keren, maar het zand biedt geen enkel houvast zodat ze niet slagen in hun omdraai beweging. Of de tepelhoren voor of na de dood van de alikruik met zijn boorwerk begonnen is, en waarom hij er dan mee gestopt is zal wel een raadsel blijven.

Wanneer gedurende de dag vissen gevoederd worden met mossels of garnalen komen dikwijls één of meerdere tepelhorens te voorschijn. Blijkbaar worden ze op een of andere manier geprikkeld, doch wanneer er doelbewust wat voedsel voor ze neergelegd wordt, negeren ze dit echter zonder meer.

Eens kroop een tepelhoren rond met een *Sagartia* boven op zijn schelp. Blijkbaar had de anemoon zich vastgehecht terwijl de tepelhoren ingegraven zat onder het zand. De volgende dag was de anemoon van de schelp verdwenen.

Alhoewel tepelhorens nu niet spectaculair zijn in

hun gedragingen, is het zeker de moeite enkele exemplaren in het aquarium te houden. Ook de 'beginneling' zal veel plezier beleven aan deze interessante diertjes!

Frère Orbanstraat 59
B-8400 Oostende

Verslag van de ekskursie naar het Zwin op 23 mei 1981.

G.Rappé

Ondanks het slechte weer kwamen, buiten verslaggever, nog 11 mensen opdagen. In het vogelpark werd heel even halt gehouden aan de zeevogels, de kleine steltlopers en de revaliderende zee-koeten, slachtoffers van de stoekoliepest van afgelopen winter. De zeeaquaria waren wegens verbouwingen niet te bezoeken. Dan maar meteen de vlakte in. Helemaal vooraan, uit het grachtje bij de sluis, werd een dode strandkrab (*Carcinus maenas*) bovengehaald. Deze gelegenheid werd te baat genomen om te demonstreren hoe gemakkelijk je het geslacht kunt bepalen bij krabben. Het bewuste(loze) exemplaar bleek een mannetje te zijn. De separaatgracht, die het strikte (zuidelijke) reservaat scheidt van het publieke gedeelte, is onderweg onderbroken voor een toegang tot dit reservaat. Hierdoor is de zeewaterinvloed in het westelijke deel (dichtst bij de dijk) zeer gering. In dit stagnante water leven o.a. veel brakwaterkokers (*Cerastoderma glaucum*). Ze hebben het er blijkbaar erg goed, want ze kunnen er serieuze afmetingen bereiken. Knapen van een 4-tal cm zijn geen zeldzaamheid. Karakteristiek op de bodem van de gracht waren ook de tandpastahoopjes van de zeepier (*Arenicola marina*). Tweemaal werd aan de binnenzijde van een schelp het legsel gevonden van de brakwatergrondel (*Pomatoschistus microps*), één